

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

ХИМИЯ ЖӘНЕ ХИМИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТІ
ФАКУЛЬТЕТ ХИМИИ И ХИМИЧЕСКОЙ ТЕХНОЛОГИИ
FACULTY OF CHEMISTRY AND CHEMICAL TECHNOLOGY

1150 жыл

Әл-Фарабидің мерейтойы

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты студенттер мен жас ғалымдардың
халықаралық ғылыми конференция

МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 6-9 сәуір 2020 жыл

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции
студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 6-9 апреля 2020 года

MATERIALS

International Scientific Conference
of Students and Young Scientists

«FARABI ALEMI»

Almaty, Kazakhstan, April 6-9, 2020

CONIUM MACULATUM ӨСІМДІГІН ФИТОХИМИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУ

Шиналиева А.Н.

Жетекші Кипчакбаева А.К.

әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

aknasia1973@gmail.ru

Зиянды өсімдіктердің өте сирек кездесетін емдік қасиеттері болуы мүмкін, мұндай өсімдіктерді сонымен қатар қатты әсер еткіш деп те атауға болады. Соның бірі менің өсімдігім шұбар убалдырған (*conium maculatum*) басқа өсімдіктерде жоқ емдік қасиеттерді көрсете алады. Сондықтан улы өсімдіктер дегенде, оның улылығы оның дозасымен, қабылдау әдісіне байланысты екенін түсіну маңызды. Шұбар убалдырғыш құрамында алкалоидтардың болуына байланысты улы болып табылған өсімдіктердің бірі. Халық медицинасында шұбар убалдырғыш өсімдігін сүт безі, тері, жатырдың фибромасы секілді онкологиялық дерттерге қолданады. Онкологиялық дерттерден бөлек, шұбар убалдырғыштың жараны тез жазатын, құрысуға қарсы және ауырсынуды басатын емдік қасиеттері белгілі.

Зерттеу барысында сандық анализдеу әдістері арқылы шұбар убалдырғыш құрамындағы белсенді активті заттардың мөлшерлері анықталды. Нәтижелері бойынша шұбар убалдырғыш өсімдігінің ылғалдылығы - 5,58, күлділігі - 0,56; экстрактивті заттар - 18,61%; кумариндер - 0,23%; флаваноидтар - 0,32%; тері илегіш заттар - 0,18; бос органикалық қышқылдар - 0,95%

Зерттеу барысының тағы бір бөлігі шұбар убалдырғыш құрамындағы макро - микро элементтердің мөлшері. Барімізге белгілі макро-микро элементтер адам өміріне қажетті үрдістерді жүзеге асырып, ағзаның толыққанды жұмыс істеп, дамуын қамтамасыз етеді.

Шұбар убалдырғыш өсімдігінің құрамында зерттеу бойынша мөлшері жағынан ең басым макроэлементтер ол калий (K) - 1369,225мкг/мл; кальций (Ca) - 193,310мкг/мл; магний (Mg) - 184,4750мкг/мл, ал микроэлементтерге келетін болсақ: темір (Fe) - 6.7426мкг/мл; мырыш(Zn) - 2.1953

Сонымен қатар хроматографиялық әдіспен шұбар убалдырғыш құрамындағы фенолды қосылыстар анықталды. Дақтардың таралу өлшемдеріне ($R_f=0,63$) қарап рутин гликозидінің бар екені анықталды.